

LATVIJAS VĒSTNESIS

LATVIJAS REPUBLIKAS OFICIĀLAIS LAIKRAKSTS

Latvijas Republikas un Ukrainas līgums par sadarbību sociālās drošības jomā

Latvijas Republika un Ukraina (turpmāk tekstā — Puses), lai attīstītu sadarbību sociālās drošības jomā, ir vienojušās par sekojošo:

I. VISPĀRĪGIE NOTEIKUMI

1. pants

1. Līgumā ir lietoti šādi termini:

— "*tiesību akti*" — likumi un citi Pušu tiesību akti, kas regulē 3. pantā minētās sociālās drošības jomas;

— "*kompetentā pārvaldes iestāde*":

Latvijas Republikā — Labklājības ministrija;

Ukrainā — Darba un sociālās politikas ministrija;

— "*kompetentā institūcija*" — institūcija, kuras pienākumos ietilpst pensiju un pabalstu piešķiršana un izmaksa, vai sociālās apdrošināšanas iemaksu iekasēšana, kā arī medicīnisko pakalpojumu finansēšana;

— "*ģimenes locekļi*" — laulātie, bērni līdz 18 gadiem, kā arī citas atbilstošos tiesību aktos noteiktas, vai par tādām atzītas personas;

— "*apdrošināšanas periodi*" — periodi, kuros izdarītas valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas, kā arī jebkuri citi periodi, kas saskaņā ar tiesību aktiem ir pielīdzināti apdrošināšanas periodiem;

— "*rezidence*" — pastāvīga vai pagaidu legāla uzturēšanās Latvijas Republikas vai Ukrainas teritorijā;

— "*pašnodarbināta persona*" — persona, kura gūst ienākumus veicot individuālo darbu un tiesību aktos atzīta par tādu;

— "*pensijas un pabalsti*" — pensijas un pabalsti naudas izteiksmē, ietverot to atsevišķās sastāvdaļas un palielinājumus, pielikumus un piemaksas, kas minēti šī Līguma 3. pantā;

— "*ģimenes pabalsti*":

Latvijas Republikā — bērna piedzimšanas pabalsti, ģimenes valsts pabalsti, bērna kopšanas pabalsti;

Ukrainā — periodiskas naudas izmaksas, kas tiek piešķirtas atkarībā no bērnu skaita un vecuma, kā arī vienreizēji pabalsti sakarā ar bērna piedzimšanu;

— "*medicīniskie pakalpojumi*" — valsts garantēto veselības aprūpes pakalpojumu apjoms.

2. Citu šajā Līgumā lietoto terminu un formulējumu nozīme atbilst attiecīgās Puses tiesību aktos noteiktajai.

2. pants

Šis Līgums nosaka to personu un viņu ģimenes locekļu sociālo drošību, uz kurām attiecas vai bija attiecināti tie Latvijas Republikas un Ukrainas tiesību akti, kas regulē sociālo drošību.

3. pants

1. Šis Līgums attiecas uz sekojošām sociālās drošības jomām, kuras tiek regulētas ar tiesību aktiem:

1.1. Latvijā —

- 1) slimības pabalsti;
- 2) maternitātes pabalsti;
- 3) medicīniskie pakalpojumi;
- 4) invaliditātes pensijas;
- 5) vecuma pensijas;
- 6) izdienas pensijas;
- 7) apgādnieka zaudējuma pensijas;

8) apdrošināšanas atlīdzība sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību, kā arī apgādnieka nāvi, ja tā iestājusies šo iemeslu dēļ;

- 9) apbedīšanas pabalsti;
- 10) bezdarbnieku pabalsti;
- 11) ģimenes pabalsti;
- 12) valsts sociālā nodrošinājuma pabalsti;

1.2. Ukrainā —

- 1) slimības pabalsti;
- 2) maternitātes pabalsti;
- 3) medicīniskie pakalpojumi;
- 4) invaliditātes pensijas;
- 5) vecuma pensijas;
- 6) izdienas pensijas;
- 7) apgādnieka zaudējuma pensijas;

8) pabalsti sakarā ar nelaimes gadījumu darbā, arodslimību, kā arī, ja šo iemeslu dēļ iestājusies nāve;

- 9) apbedīšanas pabalsti;
- 10) bezdarbnieku pabalsti;
- 11) ģimenes pabalsti;

12) sociālās pensijas.

1.3. Šis Līgums attiecas arī uz sociālās apdrošināšanas iemaksām.

2. Šo Līgumu attiecinās arī uz tiesību aktiem, kas izmaina vai papildina tiesību normas, kas regulē šī panta 1. punktā minētās jomas.

3. Šo Līgumu attiecinās arī uz tiesību aktiem, kas ievieš jaunu sociālās drošības sistēmu vai jomu, ar nosacījumu, ka vienas Puses kompetentā pārvaldes iestāde trīs mēnešu laikā pēc tiesību akta oficiālās publicēšanas, rakstiski paziņos otras Puses kompetentajai pārvaldes iestādei par šī Līguma attiecināšanu uz jauno tiesību aktu.

4. pants

1. Puses savā teritorijā pastāvīgi dzīvojošiem vai strādājošiem otras Puses pilsoņiem, kā arī viņu ģimenes locekļiem neatkarīgi no viņu pilsonības, nosaka tādas pašas tiesības kā savas Puses pilsoņiem gan piemērojot tiesību aktus, gan nosakot tiesības uz sociālās drošības sistēmas pakalpojumiem.

2. Šī panta 1. punktu nepiemēro attiecībā uz kārtību, kāda noteikta līdz 1991. gada 1. janvārim uzkrātā apdrošināšanas stāža aprēķināšanai Latvijas pilsoņiem, repatriantiem, viņu ģimenes locekļiem un pēcnācējiem.

5. pants

1. Tiesību akti, kas ierobežo pensiju un pabalstu izmaksu personām tikai tā iemesla dēļ, ka tās pastāvīgi nedzīvo vienas Puses teritorijā, netiks piemēroti attiecīgajām otras Puses teritorijā rezidējošajām personām.

2. Šī panta 1. punkta noteikumi neattiecas uz bezdarbnieku un ģimenes pabalstiem, kā arī uz Latvijas Republikas valsts sociālā nodrošinājuma pabalstiem.

II. TIESĪBU AKTU PIEMĒROŠANA

6. pants

1. Izņemot 7., 21. un 23. (4) pantos paredzētos gadījumus, uz algotu darbu strādājošām personām attiecina tās Puses tiesību aktus, kuras teritorijā viņi veic algotu darbu, neatkarīgi no viņu pastāvīgās dzīves vietas.

2. Uz pašnodarbinātām personām attiecina tās Puses tiesību aktus, kuras Puses teritorijā tās veic savu darbību, neatkarīgi no viņu pastāvīgās dzīves vietas.

3. Uz pašnodarbinātām personām, kuru pastāvīgā dzīves vieta ir vienas Puses teritorijā, bet kuras veic darbību abu Pušu teritorijās, attiecina tās Puses tiesību aktus, kuras teritorijā šāda persona pastāvīgi dzīvo.

4. Saskaņā ar šo Līgumu darba devējs, darbinieks vai pašnodarbinātā persona valsts obligātās sociālās apdrošināšanas iemaksas veic sākot no pirmās darba dienas atbilstoši tās Puses tiesību aktiem, kuri attiecas uz šo personu.

7. pants

1. Uz algotu darbu strādājošām personām, kuras nodarbinātas vienas Puses teritorijas uzņēmumā un kuras šis uzņēmums nosūtījis veikt darbu uzņēmuma labā otras Puses teritorijā, turpina attiekties pirmās Puses tiesību akti, ar nosacījumu, ka šo personu komandējuma ilgums nepārsniedz divus gadus.

2. Uz diplomātisko un konsulāro pārstāvniecību darbiniekiem, kā arī uz apkalpojošo personālu, kas nodarbojas vienīgi ar diplomātiskā korpusa un konsulāro amatpersonu personisku apkalpošanu, attiecināmas 1961. gada 18. aprīļa un 1963. gada 24. aprīļa Vīnes Konvencijas Par diplomātiskajiem sakariem un Par konsulārajiem sakariem.

3. Uz valsts ierēdņiem un tiem pielīdzinātām personām attiecina tās Puses tiesību aktus, kuras valsts institūcija ir nosūtījusi minētos

darbiniekus otras Puses teritorijā.

4. Uz jūras kuģa apkalpes personālsastāvu, kā arī algotu darbu strādājošām personām attiecina tās Puses tiesību aktus, ar kādas valsts karogu brauc kuģis.

5. Uz personām, kas strādā aviotransporta, dzelzceļa vai autotransporta uzņēmumā, kas veic starptautiskus pārvadājumus abu Pušu teritorijās, attiecina tās Puses tiesību aktus, kuras teritorijā atrodas atbilstošā uzņēmuma administrācija.

8. pants

1. Uz algotu darbu strādājošo personu ģimenes locekļiem, kuri pārvietojas kopā ar šo personu, attiecina tās pašas Puses tiesību aktus kā uz algotu darbu strādājošām personām, kuras minētas 6. panta 1. punktā.

2. Šī panta 1. punktu nepiemēro, ja ģimenes locekļi, pamatojoties uz savu nodarbinātību, iegūst tiesības saskaņā ar otras Puses tiesību aktiem.

9. pants

Pušu kompetentās pārvaldes iestādes pēc savstarpējas vienošanās ir tiesīgas izdarīt izņēmumus attiecībā uz 7. panta noteikumiem par atsevišķām personām vai strādājošo kategorijām.

III. MEDICĪNISKIE PAKALPOJUMI, SLIMĪBAS UN MATERNITĀTES PABALSTI

10. pants

Ja personai ir tiesības uz apmaksātiem medicīniskiem pakalpojumiem saskaņā ar vienas Puses tiesību aktiem, tad šai personai, īslaicīgi uzturoties otras Puses teritorijā, ir tiesības bez maksas saņemt neatliekamo medicīnisko palīdzību saskaņā ar otras Puses tiesību aktiem.

11. pants

1. Personai, kura saņem pensiju saskaņā ar abu Pušu tiesību aktiem, ir tiesības uz medicīniskiem pakalpojumiem saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras teritorijā ir tās pastāvīgā dzīves vieta.

2. Personai, kura saņem pensiju saskaņā ar Puses tiesību aktiem, taču tās pastāvīgā dzīves vieta ir otras Puses teritorijā, ir tiesības saņemt medicīniskos pakalpojumus tās Puses teritorijā, kur atrodas tās pastāvīgā dzīves vieta, tādā pat apjomā kā tām personām, kuras saņem pensiju saskaņā ar šīs otras Puses tiesību aktiem.

12. pants

Personai ir tiesības uz plānotiem (speciāliem) medicīniskiem pakalpojumiem otras Puses teritorijā, pamatojoties uz pirmās Puses kompetentās institūcijas garantijas dokumentu.

13. pants

Puses veiks savstarpējos norēķinus par 10. un 12. pantos noteiktajiem medicīniskajiem pakalpojumiem saskaņā ar Vienošanos par šī Līguma piemērošanas kārtību.

14. pants

Tiesību noteikšanai uz slimības un maternitātes pabalstu saņemšanu, kā arī šo pabalstu apmēru noteikšanai, ja tie balstīti uz apdrošināšanas periodu uzkrāšanu, periodu summēšanas nolūkā ieskaita apdrošināšanas periodus, kas uzkrāti atbilstoši abu Pušu tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka tie laika ziņā pilnīgi vai daļēji nesakrīt.

15. pants

Slimības un maternitātes pabalstus piešķir un izmaksā par tās Puses līdzekļiem, kuras kompetentā institūcija ir iekasējusi sociālās apdrošināšanas iemaksas.

IV. INVALIDITĀTES, VECUMA, IZDIENAS, APGĀDNIKA ZAUDĒJUMA PENSIJAS UN VALSTS SOCIĀLĀ NODROŠINĀJUMA PABALSTI

16. pants

1. Tiesību noteikšanai uz pensiju, kas balstīta uz apdrošināšanas periodu uzkrāšanu, periodu summēšanas nolūkā ieskaita apdrošināšanas periodus, kuri uzkrāti atbilstoši abu Pušu tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka tie laika ziņā pilnīgi vai daļēji nesakrīt.

2. Piešķirot pensijas, kuras saistītas ar darba periodiem noteiktā profesijā vai noteiktā darbā, ieskaita tikai tos periodus, kas uzkrāti atbilstoši abu Pušu tiesību aktiem attiecīgajā sistēmā vai tajā pašā profesijā, vai darbā. Ja tādā veidā summētie periodi neatbilst noteikumiem, saskaņā ar kuriem abu Pušu tiesību akti nosaka tiesības uz minētajām pensijām, tad šie periodi ieskaitāmi pensijas piešķiršanai pēc vispārējiem noteikumiem.

3. Līdz 1991. gada 1. janvārim Latvijas Republikā un/vai Ukrainā uzkrātais darba stāžs (darba periodi) un tam pielīdzinātie periodi veido apdrošināšanas stāžu, kas, neatkarīgi no sociālās apdrošināšanas iemaksu izdarīšanas, tiek ņemts vērā piešķirot un aprēķinot pensiju personai, kura rezidē Puses teritorijā, pie nosacījuma, ka kāda no pusēm jau neveic pensiju izmaksu par šiem periodiem.

17. pants

Ja tiesības uz pensiju saskaņā ar tiesību aktiem rodas tikai apdrošināšanas periodu summēšanas rezultātā, kuri iegūti saskaņā ar abu Pušu tiesību aktiem, pensiju apmēru katra Puse aprēķina un izmaksā atbilstoši tās teritorijā iegūtajam apdrošināšanas stāžam.

18. pants

Ja pensiju kopējais apmērs nesasniedz tās Puses, kurā persona rezidē, tiesību aktos noteikto minimālo apmēru, šī Puse, atbilstoši tiesību aktiem, ir atbildīga par starpības izmaksu.

19. pants

Tiesību noteikšanai uz Latvijas Republikas valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņemšanu tiem Ukrainas pilsoņiem, kuri Latvijas Republikā nepārtraukti ir nodzīvojuši pēdējos 12 mēnešus, kopējā 60 mēnešu pastāvīgās dzīvošanas periodā tiek ieskaitīti Ukrainā pastāvīgi nodzīvotie periodi.

V. PABALSTI SAKARĀ AR NELAIMES GADĪJUMU DARBĀ, ARODSLIMĪBU VAI TO IZRAISĪTO NĀVI

20. pants

Pabalstus un atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā, arodslimību vai to izraisīto nāvi piešķir tās Puses kompetentā institūcija, kuras tiesību akti attiecas uz personu laikā, kad tā veica darbu, kura rezultātā iestājās nāve, tā ieguva darba traumu, vai kad tā pēdējo reizi veica darbību, kuras rezultātā iestājās arodslimība, neatkarīgi no tā, ka šī arodslimība pirmo reizi noteikta otrās Puses teritorijā.

21. pants

Ja ar arodslimību saslimusi persona saņem pabalstu, kuru izmaksā vienas Puses kompetentā institūcija, un, sakarā ar veselības stāvokļa pasliktināšanos, pieprasa pabalstu otras Puses kompetentai institūcijai, tiek piemēroti sekojoši noteikumi:

1) ja persona tajā laikā, kad tiek piemēroti otrās Puses tiesību akti, neveica darbu, kas varēja izsaukt vai saasināt minēto slimību, pirmās Puses kompetenta institūcija izmaksā pabalstu atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem, ņemot vērā veselības stāvokļa pasliktināšanos.

2) ja persona veica šādu darbu laikā, kad tai tika piemēroti otrās Puses tiesību akti, pirmās Puses kompetenta institūcija izmaksā pabalstu atbilstoši spēkā esošajiem tiesību aktiem, neņemot vērā veselības stāvokļa pasliktināšanos. Otrās Puses kompetentā institūcija

šād a i personai piešķir papildus pabalstu, kura apmēru nosaka kā starpību starp pabalstu, kāds jāizmaksā pēc veselības stāvokļa pasliktināšanās, un pabalstu, kāds būtu jāizmaksā līdz veselības stāvokļa pasliktināšanās dienai atbilstoši tiesību aktiem, kurus pi e mērotu šī institūcija, ja šī arodslimība iestātos periodā, kad tika piemēroti šīs Puses tiesību akti.

VI. BEZDARBNIEKU PABALSTI

22. pants

Tiesību noteikšanai uz bezdarbnieka pabalstu, kas balstītas uz apdrošināšanas periodu uzkrāšanu, periodu summēšanas nolūkā tiek ieskaitīti apdrošināšanas periodi, kas uzkrāti atbilstoši abu Pušu tiesību aktiem, ar nosacījumu, ka tie laika ziņā pilnīgi vai daļēji nesakrīt.

VII. APBEDĪŠANAS PABALSTI

23. pants

1. Ja tiesības uz apbedīšanas pabalstu rodas saskaņā ar abu Pušu tiesību aktiem, pabalstu piešķir un izmaksā Puse, kuras teritorijā šī persona pirms savas nāves strādāja.

2. Pensijas saņēmēja nāves gadījumā, kurš pensiju saņēma atbilstoši vienas Puses tiesību aktiem, taču rezidēja otras Puses teritorijā, apbedīšanas pabalstu piešķir un izmaksā tā Puse, kura veic pensijas izmaksu. Ja personai ir tiesības uz pensiju saskaņā ar abu Pušu tiesību aktiem, apbedīšanas pabalstu ne mazāku par divu minimālo pensiju apmēru, piešķir un izmaksā Puse, kuras teritorijā bija šī s personas pastāvīgā dzīves vieta.

3. Sociāli apdrošinātās personas apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā apbedīšanas pabalstu piešķir un izmaksā tā Puse, kuras teritorijā strādāja apgādnieks.

4. Sociāli neapdrošinātās personas apgādībā bijuša ģimenes locekļa nāves gadījumā apbedīšanas pabalstu piešķir un izmaksā saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras teritorijā bija šī ģimenes locekļa pastāvīgā dzīves vieta.

VIII. ĢIMENES PABALSTI

24. pants

1. Ģimenes pabalsti izmaksājami saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras tiesību normas uz konkrēto bērnu attiecas mēneša pirmajā datumā.

2. Ja pabalstu, kurš minēts šī panta 1. punktā, nevar maksāt neviena no Pusēm sakarā ar šī Līguma piemērošanu vai Puses tiesību aktiem vai to ir jāmaksā abām Pusēm, pabalsts tiks maksāts tikai saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras teritorijā ir bērna faktiskā dzīves vieta.

3. Bērna kopšanas pabalsts un bērna piedzimšanas pabalsts tiek maksāts saskaņā ar tās Puses tiesību aktiem, kuras tiesību normas attiecas uz māti bērna piedzimšanas brīdī vai uz adoptētāju bērna adopcijas brīdī.

IX. KOMPETENTO IESTĀŽU SADARBĪBA

25. pants

Kompetentas pārvaldes iestādes bez maksas sniedz savstarpēju palīdzību šī Līguma izpildē, kā arī sniedz viena otrai nepieciešamo informāciju par spēkā esošajiem tiesību aktiem un par izmaiņām tajos.

26. pants

Kompetentās pārvaldes iestādes savstarpēji vienojas par šī Līguma izpildes kārtību, noslēdzot Vienošanos par izpildi.

27. pants

Kompetentās pārvaldes iestādes nosaka kompetentās institūcijas, kas savstarpēji uztur tiešus sakarus.

28. pants

Vienas vai otras Puses teritorijā izsniegtie sociālās drošības tiesību nodrošināšanai nepieciešamie dokumenti tiek pieņemti bez legalizācijas.

29. pants

Personu medicīniskā pārbaude (ekspertīze), arī atkārtota, kas nepieciešama darbspēju zaudējuma pakāpes noteikšanai, tiek veikta pēc viņu pastāvīgās dzīves vietas vai, ja kompetentā institūcija to pieprasa, — pēc darba vietas.

30. pants

1. Pensijas vai pabalsta pieprasījums, kas iesniegts saskaņā ar vienas Puses tiesību aktiem, ir uzskatāms par saistošu arī otrai Pusei attiecībā uz visām pensijām un pabalstiem, kurus izmaksā saskaņā ar šo Līgumu.

2. Pieprasījumi vai pretenzijas, kuru iesniegšanai kompetentai institūcijai saskaņā ar Puses tiesību aktiem ir paredzēts noteikts termiņš, ir uzskatāmi par iesniegtiem paredzētajā termiņā arī tad, ja tie ir iesniegti šajā termiņā otras Puses kompetentai institūcijai.

31. pants

Informācija attiecībā uz personām, ko Puses nosūta viena otrai, ir konfidenciāla un izmantojama tikai šī Līguma izpildei.

X. PĀREJAS UN NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

32. pants

Pabalsti un pensijas, kas piešķirti pirms šī Līguma spēkā stāšanās, var tikt pārskatīti saskaņā ar šī Līguma normām, ja tiek saņemts personas iesniegums. Šāda pārskatīšana nedrīkst samazināt pabalsta vai pensijas apmēru.

33. pants

1. Izmaiņu un papildinājumu izdarīšana šajā Līgumā tiek veikta, Pusēm noformējot attiecīgos protokolus, kas ir šī Līguma neatņemama sastāvdaļa.

2. Minētie protokoli stājas spēkā šī panta 3. punktā noteiktajā kārtībā.

3. Šis Līgums tiek ratificēts un stājas spēkā, Pusēm apmainoties ar ratifikācijas rakstiem.

34. pants

1. Jebkura Puse var denonsēt šo Līgumu, par to rakstiski paziņojot otrai Pusei. Šī Līguma darbība tiek pārtraukta ar dienu, kas norādīta paziņojumā, bet ne ātrāk, kā sešus mēnešus no dienas, kas seko paziņojuma saņemšanas dienai.

2. Šī Līguma denonsēšanas gadījumā, personu tiesības, kas iegūtas saskaņā ar šo Līgumu pirms tas zaudēja spēku, saglabājas.

Noslēgts Kijevā 1998. gada 26. februārī divos oriģināleksemplāros, latviešu, ukraiņu, un krievu valodās, kuri visi uzskatāmi par vienlīdz autentiskiem. Līguma atšķirīgu interpretāciju gadījumā par noteicošu uzskatāms teksts krievu valodā.

Latvijas Republikas vārdā

Guntars Krasts,

Ukrainas
vārdā

*Valerijs
Pustovoitenko,*

Ministru prezidents

Ministru
prezidents